

ชื่อเรื่อง การสร้างคุณค่าให้กับขยะโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วน
ตำบลสวนหม่อน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น

ผู้วิจัย นางสาวณิชาอร ศิริสงค์ ตำแหน่ง อาจารย์

ผู้ร่วมวิจัย นายนรชัย สอนใส ตำแหน่ง อาจารย์

ระยะเวลา เดือนมกราคม พ.ศ.2561 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ.2561

บทคัดย่อ

โครงการการบริหารจัดการขยะโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์สภาพปัญหา และแนวทางในการสร้างคุณค่าให้กับขยะโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน เพื่อศึกษาการบริหารจัดการขยะโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน และ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเพิ่มมูลค่าให้กับขยะในเขตพื้นที่องค์การบริหาร ส่วนตำบลสวนหม่อน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น พื้นที่ในการศึกษาเขตพื้นที่บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพส่วนบุคคลแบบทดสอบเกี่ยวกับการปฏิบัติ การจัดการขยะมูลฝอยในชีวิตประจำวันของประชาชน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการขยะในเขตพื้นที่องค์การบริหาร ส่วนตำบลสวนหม่อน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น

ผลการวิจัยพบว่าปริมาณขยะสะสมและมีการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างไม่ถูกหลักวิชาการแต่มีการคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ และในส่วนของงานบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลมีปัญหาเกี่ยวกับ จำนวนสถานที่กำจัดขยะไม่เพียงพอต่อการการปริมาณการขนขยะมูลฝอยแนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะการระดมการมีส่วนร่วมจากผู้ที่ได้รับส่วนได้ส่วนเสีย ได้ระดมความร่วมมือจาก กลุ่มบุคคล 3 ฝ่าย ในการเททิ้งนั้นยังคงร่วมขยะที่มีมูลค่ากับเศษอาหารรวมกัน แม้ว่า หน่วยงานทางภาครัฐ องค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยได้ดำเนินโครงการต่าง ๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้ในการคัดแยกขยะการแปรสภาพขยะให้เกิดการนำมาใช้ประโยชน์ ความเป็นไปได้ในการดำเนินการสร้างมูลค่าเพิ่มการนำขยะมาสร้างเป็นพลังงานทดแทนหรือ สร้างสิ่งของที่มีมูลค่ายังคงเป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการสร้างแรงกระตุ้นในขั้นพื้นฐานมีแนวโน้มเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการกองทุนขยะชุมชนเพื่อดำเนินการคัดแยกจัดซื้อขยะที่มีมูลค่าเพื่อนำมาเข้าสู่กระบวนการแปรรูป

การบริหารจัดการขยะโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นการไม่เสียเปล่าของขยะเปียกที่เป็นผลผลิตจากภาคครัวเรือนโดยการนำมาสร้างคุณค่าด้วยการทำปุ๋ยหมักชีวภาพตามขั้นตอนกระบวนการที่ประชาชนได้เรียนรู้ เพื่อนำมาใช้ในภาคเกษตรกรรม อีกทั้งยังสามารถลดค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บขยะภาคครัวเรือน ชุมชน

การวัดระดับความมีส่วนร่วมในการสร้างมูลค่าให้กับขยะมูลฝอยได้ใช้โครงการที่ทำอยู่ชุมชนเป็นตัวชี้วัดหนึ่งเพื่อให้เห็นการมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้แบ่งการมีส่วนร่วมในโครงการอบรมทำน้ำหมักชีวภาพจากเศษอาหารในครัวเรือนและการบริหารจัดการขยะอันตรายจากชุมชน เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมป้องกันโรค ประชาชนในเขตพื้นที่บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนหมอนไม้ได้เข้าร่วมโครงการร้อยละ 26.7 มีส่วนร่วมน้อย ร้อยละ 43.3 และมีส่วนร่วมมาก ร้อยละ 28.8 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยรวม (\bar{x}) = 1.014) โดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการมากที่สุด (\bar{x}) = 1.324) ซึ่งการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการประชาชนได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชน โดยสามารถช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยจากการนำขยะมาทำน้ำหมักชีวภาพ ดังนั้นการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการจึงเป็นส่วนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาโดยตรง รองลงมาคือประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ (\bar{x}) = 1.044) ซึ่งเป็นขั้นตอนของการค้นหาปัญหารวมถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ที่เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม ส่วนการมีส่วนร่วมในการติดตามโครงการ (\bar{x}) = 0.887) เป็นส่วนที่ประชาชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุดเพราะการติดตามโครงการยังอยู่ในขั้นตอนการดำเนินการ เพราะโครงการนี้อยู่ภายใต้โครงการกองทุนขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนหมอนซึ่งมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และการมีส่วนร่วมในการวางแผนประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อยที่สุด (\bar{x}) = 0.802) ทั้งนี้เพราะกลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นสมาชิกโดยทั่วไป ซึ่งขั้นตอนในการวางแผนส่วนใหญ่จะจัดอยู่ในบุคคลเฉพาะกลุ่ม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ข
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
สารบัญรูปภาพ	ฉ
บทที่ 1	
บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2	
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	6
2.2 แนวคิดและความหมายของการบริหารและการบริหารจัดการ	13
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับขยะมูลฝอย	19
2.4 บริบททั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน	33
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
2.6 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา	40
บทที่ 3	
วิธีการดำเนินงานวิจัย	42
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา	42
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	45
3.3 วิธีการและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	46
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	47
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	47
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	47

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4	
วิเคราะห์ผลการวิจัย	48
4.1. สถานการณ์ สภาพปัญหา และแนวทางในการสร้างคุณค่าให้กับขยะโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น	48
4.2. การบริหารจัดการขยะโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ในเขตพื้นที่องค์การบริหาร ส่วนตำบลสวนหม่อน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น	58
4.3. ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสร้างคุณค่าให้กับขยะในเขตพื้นที่องค์การบริหาร ส่วนตำบลสวนหม่อน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น	65
บทที่ 5	
สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ	70
5.1สรุป	70
5.2 อภิปรายผล	73
5.3 ข้อเสนอแนะ	74
บรรณานุกรม	75
ภาคผนวก	78
ภาคผนวก ก	79
ภาคผนวก ข	92
ภาคผนวก ค	95

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงขอบเขตระยะเวลาในการดำเนินการ	4
ตารางที่ 2 ประเด็นสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่	49
ตารางที่ 3 ปริมาณขยะที่เก็บขน ในปี พ.ศ. 2559	51
ตารางที่ 4 ปริมาณขยะที่เก็บขน ในปี พ.ศ.2560	52
ตารางที่ 5 แนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่ม	55
ตารางที่ 5 (ต่อ) แนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่ม	56
ตารางที่ 6 แนวทางการสร้างคุณค่าเพิ่ม	57
ตารางที่ 7 การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการอบรมทำน้ำหมักชีวภาพจากเศษอาหารในครัวเรือน	65
ตารางที่ 8 การมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการโครงการอบรมทำน้ำหมักชีวภาพจากเศษอาหารในครัวเรือน	66
ตารางที่ 9 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการโครงการโครงการอบรมทำน้ำหมักชีวภาพจากเศษอาหารในครัวเรือน	67
ตารางที่ 10 การมีส่วนร่วมในการติดตามโครงการโครงการอบรมทำน้ำหมักชีวภาพจากเศษอาหารในครัวเรือน	68
ตารางที่ 11 สรุปภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมในโครงการอบรมทำน้ำหมักชีวภาพจากเศษอาหารในครัวเรือน	69

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
รูปภาพที่ 1แผนที่แนวเขต ตำบลสวนหม่อน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น	35
รูปภาพที่ 2แผนที่แนวเขตหมู่บ้าน ตำบลสวนหม่อน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น	36
รูปภาพที่ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย	41

